

Кадр як засіб виразності у візуалізації середовища

Анна Гушленко

*студентка 3 року навчання спеціальність «Дизайн»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: HushlenkoAM@krok.edu.ua*

Святослав Бердинських

*к.т.н., завідувач кафедри дизайну,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: SviatoslavBO@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-2911-7504*

Дослідниками виявлено, що вдала організація картинної площини позначається на цілісності сприйняття візуальної інформації і впливає на правдивість та переконливість зображеного. Окрім того, за допомогою композиції графічного простору можна досягати у сприйнятті зображення певних якостей, які можуть викликати той чи інший психоемоційний стан, наприклад, спокій, напруженість, відчуття руху, рівноваги, дисбалансу тощо [1].

У дизайні середовища питання композиції презентаційного зображення передбачає перш за все вдалу організацію кадру. «Кадр» або «фрейм» – це рама, через яку ми бачимо і сприймаємо простір [2]. Його роль можна позначити такими поняттями, як визначення простору та організація елементів. Візуальний кадр визначає межі простору та встановлює його розміри. Це дозволяє дизайнеру контролювати, як сприймається інтер'єр. Елементи розміщуються всередині кадру, що дозволяє їм взаємодіяти один з одним і з навколишнім простором.

Основні елементи композиції у дизайні інтер'єру – це лінії, форми, кольори та текстури. Ці елементи відіграють ключову роль формуванні його візуальної структури та характеру.

У дизайні середовища лінії можуть бути горизонтальними, вертикальними або діагональними. Горизонтальні лінії можуть створювати відчуття стабільності та спокою, вертикальні лінії надають візуальній висоти, а діагональні лінії додають динаміки та руху. Вибір та поєднання різних ліній в інтер'єрі відіграє важливу роль у створенні композиції. Завдяки вибору композиції кадру ми можемо посилити візуальний вплив цих елементів.

Форми та фігури в просторі можуть бути геометричними або органічними. Геометричні форми, такі як квадрати чи кола, можуть надавати інтер'єру структуру та порядок. Органічні форми, наприклад, природні або абстрактні, можуть надавати відчуття природності та невимушеності. Вибір форм та їх поєднання залежать від стилю та цілей дизайну. Композицію кадру можна підкреслити вибором правильного ракурсу зйомки.

Колірна палітра та текстури можуть сильно впливати на атмосферу середовища. Кольори можуть викликати емоції та визначати настрій приміщення. Текстури, такі як гладкі, шорсткі, матові або глянсові поверхні, додають тактильного інтересу і збагачують візуальне сприйняття інтер'єру. Їх поєднання

та баланс допомагають створити гармонійну композицію. В кадрі важливу роль відіграє освітлення його колір та кут падіння.

При створенні композиції зображення використовують такі відомі прийоми, як симетрія, асиметрія, контраст, правило золотого перетину, правило третин, а також менш відомі, як фреймінг, положення горизонту, динаміка, контраст, плановість. У вирішенні композиції кадру ключовими моментами є: вибір ракурсу, розміщення об'єкта, використання негативного простору, колір та освітлення. До основних принципів композиції кадру також належать баланс та створення точок інтересу.

Фреймінг застосовують, щоб виділити стилістично об'єкти, на які необхідно звернути увагу на візуалізації. Так природною рамкою можуть виступати стовпи, інші будівлі, віконні отвори, мости та інші елементи архітектурного середовища. Рамка надає відчуття глибини, а також заповнює зображення контекстом.

Горизонт у кадрі є важливим елементом композиції, що визначає відчуття простору та гармонії. Його обґрунтоване розміщення може впливати на сприйняття балансу та структури візуальної композиції. Горизонтальна лінія обр'ю може створювати почуття стійкості, а також впливати на сприйняття пропорцій та перспективи у кадрі. Цей елемент особливо важливий при зйомці інтер'єрів, де горизонт може підкреслити просторові характеристики та визначити рівень очей глядача. Креативне використання обр'ю в дизайні кадру дозволяє досягти цікавих ефектів і передати потрібні емоції.

Кадр може бути використаний для створення та посилення динаміки та руху у просторі. Зміна точки зйомки та кута огляду може створювати унікальні ефекти та глибину у зображенні. Шляхом вибору кута зйомки, ракурсу або розміщення елементів у кадрі можна передати відчуття спокою, або навпаки руху та енергії в просторі. Горизонтальне розміщення елементів спрямоване на створення горизонтальної структури та відчуття стійкості. Це може бути досягнуто, наприклад, через розподіл меблів та декору на одному рівні. Горизонтальні лінії в інтер'єрі можуть створювати спокій та відчуття балансу. Вертикальне розміщення елементів надає візуальної висоти та акцентує вертикальні елементи, такі як стіни, стовпи або шафи. Це може бути використане для надання інтер'єру грандіозності та значимості. Діагональне розміщення елементів створює відчуття руху та динаміки в інтер'єрі. Елементи розміщуються під кутом, що надає простору жвавості та активності. Діагональні лінії можуть створювати цікавий контраст з горизонтальними та вертикальними елементами. Лінія може бути одна, у такому разі вона необов'язково має бути в центрі, якщо помістити її вище або нижче може вийти цікавий ракурс.

Освітлення відіграє ключову роль у композиції зображення, впливаючи на його візуальне сприйняття та атмосферу. Свідоме використання освітлення допомагає створити гармонійний та ефективний простір. Освітлення має різні типи – загальне, заднє, точкове тощо. Кожен тип може створювати різну атмосферу та підкреслювати різні аспекти середовища. Освітлення може використовуватись для створення акцентів. Виявлення світлом певних елементів, таких як витвори

мистецтва або архітектурні деталі, може привернути увагу і додати глибину в композицію.

Контрасти в композиції кадру можуть посилити візуальний вплив. Контраст між світлими та темними ділянками, між кольорами або між формами може привернути увагу і надати зображенню виразності. Негативний простір – це порожнеча або вільний простір між об'єктами в кадрі. Його вмiле використання може надавати зображенню легкість та витонченість.

Плани – це важливі концепції у дизайні, спрямовані на створення глибини та перспективи у просторі. Передній план включає близькі до глядача елементи, додаючи відчуття наближення. Середній план зосереджується на важливих деталях, забезпечуючи баланс, а задній план створює глибоку перспективу через віддалені елементи. Ці плани працюють спільно, надаючи оточенню гармонію та просторову глибину. Використовуючи плани під час презентації, дизайнери можуть ефективно керувати простором, створювати баланс та виявляти активні візуальні елементи.

Отже, кадр також може бути засобом для вираження певних настроїв та емоцій. Шляхом вибору ракурсу, освітлення, колірної палітри та композиції елементів можна посилити певні враження від простору, передати емоції та настрої, притаманні та характерні саме для нього.

Ключові слова: дизайн; дизайн середовища; кадр; композиція; візуалізація.

Список використаних джерел

1. Бердинських С.О. *Композиція графічного простору в репрезентативних завданнях проектування. Сучасні проблеми геометричного моделювання: збірник праць XVII Міжнародної науково-практичної конференції (02-05 червня 2015 р.)* - Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. - С. 14-22.
2. Peter Ward. *Picture Composition. Publisher. Focal Press . — Focal Press, 2003. — 281 pages.*